

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

ГБОУ "СОШ № 3 с.п.Экажево"

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО
начальных классов

Костоева М.М
Протокол № 1
от 11. 08. 2023 г

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по
УВР НОО

Гадиева П.И
Протокол № 1
от 12. 08. 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

А.А. Джандарова
Приказ № 131
от 14. 08. 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родная литература»

для обучающихся 3 класса

с.п. Экажево 2023

Кхетора каьхат (пояснительная записка) 3 классе дешара урока

Таханарча школан хьалхашка латт доккхий декхараш. Керттерча даькъе уж да хьалкхувш йоаг1а т1ехье эздел долаш, г1улакхаца, нахаца товш, 1имерза, ший моттиг д1алаца ховш, Даьхе а, къам а, дезал а лоарх1аш, шийна хьалхашка латта декхараш кхетадеш, цу хьаькъахьа къахьегаш, дийша, 1илман лардаш 1омаяь, вахаре царех пайда эца ховш хьалкхейр.

Вахар дег1адоаг1а 1илма, техника, культура дег1адарца. Царга хьежжа хила беза дешархошта тахан беш бола хьехам. Школашка вахарцара бувзам ч1оаг1баро д1адех хьехархошкара дешархой теркам т1абахийта дезар – дукхаг1а долча даькъе шоашка уйла яйтар, 1илман лардаш тохкаш болх байтар, 1омадаьчох вахаре пайда эца ховргдолаш.

Наьна мотт 1омабар, грамматика хар боккха лоарх1ам болаш да дешархой кхетам дег1абоалабара, х1ана аьлча, мотт 1омабарца кхетаю мета хозал, из б1аьхий хилар, кхыча къамий мотт а дикаг1а кхетабу бераша, цар культура йовза а новкъостал ду. Дешархошта д1ахьехар хила деза уж кхетаргболаш, ц1енача, аттача меттала, 1омадаьчох ма хулла дукхаг1а дукхаг1а пайда эца йиш хургйолаш. Цудухьа наьна мотт хьехачо керттердар хьакьоастанеш, цунна теркам т1абохийташ, грамматически бокьонаш в1аши юсташ бе беза ший болх.

Наьна метта урокаш т1а дешархоша г1алг1ай метта грамматически лардаш 1омаю, къамаьл шаьрдара балхаш а ду.

Пхелаг1ча классе доладу грамматически дакъа – морфологи 1омае, из болх д1ахьо ялхлаг1чеи ворх1лаг1чеи классашка. Из раздел я къамаьла доакьоох кхетам луш, хьалха царех 1омадаьр к1оаргдеш, шердеш. Къамаьла доакьош 1омадеш дешархошта ха деза предложенешта юкьера уж шеко йоацаш белгалдаха.

Дешархой къамаьла культура лакхьари 1омадаьчун навькаш дег1айоалаяри хила деза х1ара урока. Из болх д1ахьо тайп-тайпара упражненеш кхоачашьярца. Упражненеша новкъостал ду 1омаь бокьонаш ч1оаг1ье, орфографически а пунктуационни говзал ч1оаг1ье, грамматически материал дикаг1а кхетае а, йоазонца цунах пайда эца а.

Говзамеча йоазонех пайда эцаш, дувзаденна къамаьл шаьрдеш дешархой теркам т1абахийта беза хьехархочо сочиненеш, изложенеш язьяра,говзамеча текста тохам бе 1омабара.

Тайп-тайпарча дошлоргех пайда эца 1омаде деза хьехархочо бераш, шоаш бувцаш бола мотт б1аьхий, ира, говза, хоза бувцаргболаш, къамаьл деча хана а йоазув деш а г1алаташ дергдоацаш. Х1ара уроках, кердачох хоам беш, хьалха 1омадаьр дагалувцийта деза дешархошка, кердачун хьалха 1омадаьчунца бувзам а беш. Х1ара классе шу д1адодалуш а шу чакхдоалаш а хьалха 1омадаьр кердадаккха деза дешархошца, программаца белгалбаьккха дувзаденна къамаьл шаьрдара болх бизза д1абахьа беза.

Г1алг1ай мотт хьехара г1улакх доагг1ача тайпара хьехархочо д1ахьой, дешархошта шоай наьна мотт безалургба, шоаш 1омабеча кхыча къамий метай бокьонаш йовза атта хургда.

3 класе дешара урока календарни тематически план (68 с.)

№ арг 1.	Урока тема	Сах ьт.	Ха	
			лерх1а	йола
	І четверть <i>Ахкеи гуйреи</i>			
1	Яндиев Дж. «Дешархошка»	1		
2	Муталиев Хь-Б. «Цхьоалаг1ча сентябре».	1		
3	Осмиев Хь. «Хьехархо».	1		
4	Льянов М. «1арамхий йтсте».	1		
5	Осмиев Хь. «Ахкан бийса», Гагиев Г. «Дог1а халхадувл», Ушинский К. «Маьлха з1анараш».	1		
6	Боков А. «Хьунаг1а».	1		
7	Хамхоев А. «Гуйра», «Гуйра».	1		
8	«Маькхах дола дош».	1		
9	Классал арахьа дешар. Оакхарех дола фаьлгаш.	1		
10	Осмиев Хь. «Ялата хам»,	1		
11	Чахкиев С. «Са юрт».	1		
	<i>1алам лорадар – Даьхе лораяр да.</i>			

12	Пришвин М. «Дагадоагларех», Гагиев Г. «Га длаеглай Мусас».	1		
13	Хашагульгов 1. «Лийга бийг».	1		
14	Плиев М-С. «Дабра чов»,	1		
15	Хашагульгов 1. «Лом».	1		
16	Саракаев Хь. «Борзик».	1		
17	Даурбеков Б. «Хъазилгаш лувца диск».	1		
18	Хашагульгов 1. «Сувсакъ», «Бларзадахка»	1		
19	2 четверть Классал арахъа дешар «Сагах, цун гоазалах дола фаьлгаш».	1		
	<i>Берий вахар</i>			
20	Котиева Н. «Берашка», Солоухин В. «Вай берал».	1		
21	Гагиев Г. «Эздел».	1		
22	Осмиев Хь. «Даяха ха», Костоев 1. «Харцои нийсхой».	1		
23	Чантиев А. «Хана вар Мурад гайгане».	1		
24	«Деналгулакхаца хъахьокх».	1		
25	Гагиев Г. «Виза къонах».	1		
26	Классал арахъа дешар. Сакъердаме муглараш.	1		
27	Чантиев А. «Дика оамал».	1		

28	Шади́ев С. «Бурдолг».	1		
	<i>1а.</i>			
29	Арчаков Т. «Бераш 1анна г1аддахад», Осмиев Хь. «Лоа делх»,	1		
30	Ушинский К. «Биъ дагалоаттам».	1		
31	Фаьлг. «1ани ахкани хина кьовсам».	1		
32	Хашагульгов 1. «Керда шу», Арчаков Т. «1а».	1		
	<i>III четверть.</i>			
33	Костоев 1. «Берза 1азал».	1		
34	Фаьлг «Хьуна оакхарий кьамаблаш», Баратынский «1ан сурташ».	1		
35	Классал арахаь дешар. Берех дола дувцараш.	1		
	<i>Г1улакх, эзел – доттаг1ий ба.</i>			
36	Гагиев Г. «Виза к1ант», Сулаев М. «Ца вовза доттаг1а».	1		
37	Гагиев Г. «Ахьмади Махьмади», Плиев М.-С. «Нийса язде 1омавелча».	1		
38	Костоев 1. «Даь хьехамаш», Озиев С. «Нахацара г1улакх».	1		
39	Гагиев Г. «Мишта яа еза маькх».	1		
	<i>Дай мехка яхь йола к1антий.</i>			
40	«Арг1а т1ехьашка хинна т1ом», Муталиев Хь. «1919 шу Экажкьонгий - Юрта».	1		
41	Классал арахаь дешар. Даьхенах йола байташ.	1		

42	Зязиков Б. «Дего гешт дергдацар».	1		
43	Шадиев С. «Кавказа турпал – Тутаева Аьсет».	1		
44	«Иштта тIом бора вежараша».	1		
45	Шадиев С. «Осканов Суламбек – халкъа тешаме воI», «ЦIавенав тха лоалахо» Арчаков С.	1		
	<i>Вай ноаноех лаьца.</i>			
46	«Наьна кулг» шира дувцар, Мякиев А. «Наьна бийса».	1		
	<i>БIаьсти.</i>			
47	Бианки В. «Март», «Оалхазараш цIадаьхкад».	1		
48	Шадиев С. «Ялат дIаде доладир», Осмиев Хь. «БIаьсти».	1		
49	Классал арахьа дешар. Оалхазараш дола фаьлгаш.	1		
50	Яндиев Дж. «Балха Iуйре», фаьлг «ДоттагIий».	1		
51	Фаьлг «Беши карти», Осмиев Хь. «ДогIа».	1		
	<i>Халкъа багахбувцам.</i>			
52	Мальсагов А. «Кицаш», «Мишта кхетаду вай кицаш».	1		
53	«Ховли-довзалеш», «Тхьуж - илли».	1		
	<i>IVчетверть</i>			
54	Дахкильгов И. «Бийдолгаш».	1		
55	Классал арахьа дешар. Iаламах дола дувцараш.	1		
56	Фаьлг «Къажкъайг».	1		
57	Фаьлг «Пхьагало паргIатдаьха оакхарий».	1		

58	Фаьлг «Борзи 1аьхари».	1		
59 60	Фаьлг «Газеи цун б1ийгии», «Хьаькъял теннад». Фаьлг «Хьаькъял теннад».	2		
61	Фаьлг «Са ги боаг1аргба хьо», «Мишта 1еxadaьд цогало оакхарий».	1		
62	Фаьлг «Борзи, цогали, пхьагали».	1		
63	Фаьлг «Котам».	1		
64	Фаьлг «Дог – майра пхьагал».	1		
65 66	Фаьлг «Пхьиди дахкеи», «Борг1али цогали», «Хьунсаг».	2		
	<i>Шира дувцараш.</i>			
67	«Тускар ч1оаг1а делахь», «Ц1а дехад».	1		
68-	«Лом – лом да», «Гий», «Миста бод биача тоалургвар».	1		